

контролю. При цьому таке удосконалення має здійснюватися через призму основоположних принципів та особливих завдань адміністративного судочинства, з врахуванням практики Європейського суду з прав людини з вказаного питання. Цей процес повинен мати на меті зміну вектору правозастосовчої практики у бік більш ефективного, своєчасного та безперешкодного захисту прав людини на завершальній та найважливішій стадії судового процесу – стадії виконання судового рішення.

1. О. Семенов. Щодо забезпечення державою виконання судового рішення через призму ЄСПЛ. Вісник національної асоціації адвокатів України. 2019. № 6 (54) - с.12-13 – URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/news/visnyky/2019-06-13-v-snik-naau_5d0271ad5a657.pdf.

Ольга КУЛІНІЧ

доцент кафедри загальноправових
дисциплін Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ (м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук

**УКРАЇНО-ЛИТОВСЬКЕ ПАРТНЕРСТВО
У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ**

Двостороння співпраця у сфері безпеки та оборони є одним з головних елементів розвитку національних Збройних Сил України, вагомим інструментом з підвищення обороноздатності нашої держави. З відновленням незалежності перед Києвом постало актуальне завдання реформування оборонного сектора, заснованого на застарілих радянських концепціях, відповідно до сучасних стандартів – і допомогти в цьому могла співпраця з партнерами.

В умовах інтенсифікації курсу на євроатлантичну інтеграцію співпраця з країнами-членами Організації Північноатлантичного договору перетворювалась на важливий модернізаційний компонент державної політики. Особлива увага приділяється актуальному стану двосторонньої співпраці, яка виражається в наданні Вільнюсом допомоги нашій державі, спрямованої на відбиття агресії. Досвід провідних цивілізованих, демократичних і правових держав світу свідчить, що налагоджена взаємодія у міжнародній співпраці може стати запорукою вирішення низки соціальних та управлінських проблем. Обрання Україною європейського напрямку розвитку зумовлює необхідність співробітництва з державами-членами Європейського Союзу, репутація яких перевірена практикою. Особливого значення набуває міжнародна співпраця у сфері безпеки з Литвою, як однією з держав, що має досвід реформування національної правової системи до європейського рівня з метою розвитку власної країни у сфері безпеки та захисту населення. В українсько-литовських відносинах Литва може бути наставником у питаннях доведення рівня національного законодавства, а як наслідок, й усіх сфер життя, до рівня європейських, проте зі збереженням власної самостійності та незалежності держави та кордонів. Різні аспекти проблеми українсько-литовського партнерства досліджували такі вчені, як М. Замікула [1], Р. Марценюк [2], І. Туряниця [3] та ін.

Україна та Литва вже достатньо тривалий час плідно співпрацюють у сфері реформування сектора безпеки. Можемо свідчити, про те, що у 2000 році Україна стала однією з держав, які підписали договір про військове співробітництво. На деякий час, зважаючи на політичну нестабільність нашої країни, договір було зупинено. У 2011 році його дія була поновлена. Відповідно до чинного законодавства держав сторін у таких галузях: демократичного контролю над збройними силами; правового забезпечення збройних сил; воєнної політики та стратегії; оборонного планування та формування бюджету; освіти й навчання; командування, управління та зв'язку; міжнародних операцій з підтримання миру та проведення гуманітарних операцій; питань, пов'язаних з формуванням і функціонуванням багатонаціональних підрозділів; планування захисту цивільного населення на випадок надзвичайних ситуацій; питань охорони навколишнього середовища та контролю над забрудненнями тилового забезпечення [4]. Можемо сказати, що ця угода

містила повноцінний комплексний характер і де-факто передбачала розвиток стратегічного партнерства у сфері безпеки та оборони. Такий характер україно-литовського партнерства був визнаною характерною рисою двосторонніх відносин Києва та Вільнюса протягом тривалого часу. З початку XXI століття Литва визнавала важливість розвитку цього напрямку – у щорічних документах з оборонної тематики відзначалось, що Україна (разом з Польщею, Данією та США) входить до числа країн, військова співпраця з якими є пріоритетною для литовської держави [5, с. 62].

Говорячи про військово-технічну співпрацю, вона мала доволі тривалу історію. Треба наголосити на тому, що Литовська Республіка завжди була зацікавлена у використанні могутності української держави для підтримки в боєздатному стані наявних на озброєнні радянських зразків – в ремонті та технічному обслуговуванні техніки та озброєння на українських підприємствах. Тому можемо зазначити, що все технічне обслуговування, наприклад, літаків АН-26 відбувалося тільки на території українського авіаційного заводу. В умовах інтенсифікації розвитку вітчизняного ОПК протягом останніх років спостерігається інтерес Вільнюса до активізації співробітництва щодо цього напрямку, у сфері розробки перспективних проєктів. У 2017 році між українським державним концерном «Укроборонпром» та Литовською безпековою та оборонною промисловою асоціацією було підписано меморандум про співпрацю, який окреслює майбутні напрями партнерства [6, с. 90]. Інший аспект співпраці ми можемо прослідкувати в тому, що відбулась кооперація щодо навчання та підвищення кваліфікації військовослужбовців. Тут йдеться про підготовку не тільки військовослужбовців, а й про формування особового складу. Знов-таки звертаємо увагу на те, що навчання литовських службовців відбувалось на території Національної академії оборони України імені І. Черняховського.

На сучасному етапі литовські інструктори допомагають в підготовці військовослужбовців Збройних Сил України. Вже на початковому етапі україно-російського конфлікту група литовських офіцерів була в ролі радників при Генеральному Штабі України та Командуванні Сил спеціальних операцій. Вільнюс також брав участь у забезпеченні підготовки підрозділів відродженої Національної гвардії України. В січні 2016 року Литовське оборонне міністерство оголосило про приєднання до багатонаціональної тренувальної групи «Україна», керованої США. Основною метою участі в програмі стало забезпечення професійного навчання військовослужбовців українських збройних сил, ознайомлення їх з литовським досвідом.

Зазначимо, що обмін досвідом дає певні позитивні напрями реформування української армії, а саме ми можемо прослідкувати, що Литовські інструктори не тільки підвищують кваліфікацію наших службовців, але й допомагають перейти на стандарти євроатлантичної системи безпеки, а також ознайомлюють з новими стратегічними розробками. Водночас практичний досвід, якого ЗСУ набули в межах п'ятирічного конфлікту з Російською Федерацією, становить інтерес для Вільнюса, та поглиблено вивчається. Тож якщо литовці роблять внесок в забезпечення теоретичного та технічного підтягування української армії до рівня світових стандартів, то українці паралельно діляться із союзниками своїм практичним досвідом, який може стати в нагоді в разі розширення російської агресії в регіоні. Зазначимо, що Литва допомагає в оснащенні матеріально-технічною базою ЗСУ, про це свідчить договір від 2014 року про військово-технічну допомогу. На сьогодні Литва продовжує підтримувати нашу державу і навіть є на нашому боці в конфлікті з країною-агресором. Військовий експерт Центру Разумкова М. Сунгуровський наголошує, що постачання озброєння Україні було дуже чутливим з політичного погляду – багато країн вичікують, щоб не наразитися на відповідь від Російської Федерації. Дійсно, Москва дуже негативно відреагувала на литовську позицію з цього питання. На думку російської сторони, рішення Вільнюса передати Україні летальну зброю суперечить багатоплановим міжнародним зусиллям щодо умиротворення ситуації на Донбасі в межах Мінських домовленостей [7]. Однак це ніяк не вплинуло на політику Литовської Республіки, яка продовжує бути постачальником озброєння в нашу державу.

Отже, співпраця України з Литвою в питаннях безпеки на сьогодні є досить актуальною. У непростих безпекових умовах солідарність і підтримка для нас дуже важлива. Литва бере участь у реалізації багатонаціональних консультаційних заходах щодо активізації реформ в нашій державі. Завдяки співробітництву між Литвою та Україною здійснюється значний вклад у гарантування зовнішньої та внутрішньої безпеки нашої держави.

Імплементация стандартів НАТО забезпечує планомірне нарощування боєздатності національних військ України та досягнення взаємодії із силами та засобами провідних країн

світу-членів НАТО, сприяє підвищенню ефективності використання державних ресурсів у сфері оборони.

1. Замікула М. О. Україно-литовські відносини у контексті євроатлантичних процесів в Східній Європі. *Вісник Наукового інформаційно-аналітичного центру НАТО Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника*. 2008. Вип. 1. С. 55–60.
2. Марценюк Р. Військова співпраця України та країн Балтії (1991–2017). *Європейські історичні студії*. 2017. № 8. С. 165–220.
3. Туряниця І. Українсько-литовське міждержавне співробітництво у політичній сфері (1991–2004 рр.). *Мандрівець*. 2013. № 6. С. 41–45.
4. Угода між Міністерством оборони України та Міністерством охорони краю Литовської Республіки стосовно співробітництва у сфері оборони від 13.04.2011. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440_082.
5. Туряниця І. А. Балтійський фактор зовнішньої політики України (на прикладі Литовської Республіки). *Наукові праці*. 2014. № 215. С. 60–66.
6. Ukrainian Prism: Foreign Policy 2017. Analytical study. Kyiv : Foreign Policy Council «UkrainianPrism», Friedrich Ebert Foundation, Office in Ukraine. 2018. 224 s.
7. Шрамович В. Як Литва озброює Україну. *BBC*. 2017. URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/features-42156868>

Анна МАКСИМОВА

керівник наукового гуртка
«Актуальні проблеми
кримінального процесу», кандидат
наук з державного управління

Григорій БІЛОГУБ

студент Університету
митної справи та фінансів
(м. Дніпро, Україна)

РОЛЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ПІДТРИМАННІ БЕЗПЕКИ

Реалізація новітньої концепції національної безпеки, закріпленої Законом України «Про національну безпеку» (далі – Закон), спрямована на забезпечення на законодавчому рівні прав та свобод людини і громадянина, а також процеси реформування правоохоронних органів України. Зміни у правовому полі потребують розроблення науково-методологічного забезпечення реформування МВС, обґрунтування напрямів щодо забезпечення безпеки та визначення заходів для підвищення ефективності функціонування правоохоронних органів. Відповідно до ст. 1 Закону «Сектор безпеки і оборони – це система органів державної влади, Збройних Сил України, інших, утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем і відповідно до Конституції та законів України за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз, а також громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України» [3]. Вищезазначене потребує визначення ролі та місця правоохоронних органів за умов демократичних перетворень та розробки механізмів реалізації.

Для розуміння сутності правоохоронної діяльності також важливим вважаємо перелік її ознак, виділених А. П. Гель, а саме: а) владний характер, який полягає у реалізації від імені держави наданих нею повноважень відповідними органами та посадовими особами, їхні приписи є обов'язковими для адресатів; б) реалізація лише із застосуванням законних заходів впливу до правопорушників у встановленій формі; в) правозастосовчий характер, спрямування дій чи результатів дій на інших суб'єктів права шляхом створення, зміни або припинення прав та обов'язків останніх; г) реалізація спеціально уповноваженими органами, які для виконання правоохоронних функцій наділяються державою коштами та матеріальними ресурсами [1, с. 47–48].

Тож, як бачимо, як і щодо поняття правоохоронного органу головною ознакою правоохоронної діяльності є її спрямованість у напрямі досягнення визначеної мети, тобто